



## Annem Bir Denizkızı

Yazan  
Zeynep Alpaslan

Resimleyen  
Bige Doğu

Editör  
Ebru Akkaş

Mizanpaj  
Melisa Arsenyan

Ekim 2023, İstanbul

© 2023, Hippo  
ISBN 9786057123114

Hippo Kitap  
İstiklal Caddesi Hıdivyal Palas No: 231 Kat 1  
34430 Tünel, Beyoęlu-İstanbul  
Tel: (0212) 252 65 18 - 243 06 02  
info@hippokitap.com www.hippokitap.com  
Sertifika No: 44967

*Hippo bir Aras Yayıncılık kuruluşudur.*

Baskı ve Cilt  
Sena Ofset  
2. Matbaacılar Sitesi 4NB7-9-11 Topkapı-İstanbul  
Tel: (0212) 613 38 46 / Sertifika No: 45030

ZEYNEP ALPASLAN

annem bir  
denizkızı

RESİMLEYEN  
BİGE DOĞU



## BAŞKA BİR DÜNYA

Sirkler tuhaf yerlerdir. Tabii, hayvanların esaret altında tutulduğu o korkunç sirkleri kastetmiyorum. Bizimki gibi sihirli sirklerden söz ediyorum. İçeriye girer girmez başka bir dünyaya adım attığınızı anlarsınız burada. Tuzlu fıstık ve pamuk şeker kokusu sizi bir bahar meltemi gibi sarar, dört bir yandan gelen sirk müziği aklınızı karıştırır, külahta kızarmış patates ve çerez satan çocuklar sizi her adımınızda takip eder ve siz korku tüneline bir bilet alacak kadar cesur olup olmadığınızdan bir türlü emin olamazsınız.

Akşam olurken ve batan güneş gökyüzünü şeftali rengine boyarken binlerce küçük ampul aynı anda yanıp sönmeye başlar. Anneleriyle babalarının ellerini bıraktıkları için kalabalığın içinde kaybolan çocukların hıçkırıkları, sihirli aynalardaki yansımalarına gülenlerin kahkahalarına karışır. Dönme dolap birkaç saniye için durarak içindekileri korkutur, ardından yeniden dönmeye başlar.

Gazetelerdeki kötü haberlere yer yoktur burada. Sirkte savaflara, yoksulluğa, hırsızlığa, haksızlıklara yer yoktur. Burası, her türlü kötülüğün dışarıda bı-

rakıldığı, kendi kuralları olan bir dünyadır. En azından, dışarıdan bakıldığında.

Benim gibi sirkte büyümüş olan çocuklar bu dünyayı iyi bilir, ancak bu dünyanın dışındaki dünyaya, yani kimilerinin “gerçek dünya” olarak adlandırdıkları yere adım attıklarında biraz bocalarlar. Eğer sirkte büyümüşseniz okulda herkes size tuhaf tuhaf bakar ve arkanızı döndüğünüz anda size komik isimler takar.

Oysa ben okuldan sonra koşu koşu sirke gider, kimseciklerin etrafta olmadığından emin olduktan sonra Kurbağa Çocuk’un çadırına girerim. Kurbağa Çocuk gerçek bir kurbağa çocuk değil elbette. Aslında sirkte gördüğümüz hiçbir şey gerçek değil. Yine de tuhaf bir şekilde, sirk bana gerçek dünyadan daha gerçek gelir. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi?

Kurbağa Çocuk çok iyi kurbağa taklidi yapabilen ve birazcık makyajla devasa bir kurbağaya benzeyen sıradan, tumbul bir oğlan sadece. Adı Matti ve fıstığa alerjisi var, ayrıca güvercinlerden çok korkuyor. Onu görmek için beş lira verip pembe bir bilet almak gerekiyor. Matti benim tek ve en iyi arkadaşım. O okula gitmiyor, evde yani karava-



nında eğitim görüyor. O yüzden onu ancak geceleri görebiliyorum.

Gece olduğunda, yıldızlar çıktığında ve ziyaretçilerin gitme zamanı geldiğinde Matti çadırından çıkar ve benimle birlikte korku tünelinin karşısındaki yüksek duvarda birkaç dakika oturur. Bu birkaç dakika günümün en güzel zamanıdır.

Burada sirke tepeden bakarken hayat hakkında konuşuruz. Çadırlar kapatılır, yerdeki fıstık kabuklarıyla bilet koçanları süpürülür ve tezgâhların üzeri branda bezleriyle örtülürken biz ikimiz kısık sesle büyüyünce ne olmak istediğimizi tartışırız.



Matti büyüdüğünde kendine gezici bir sirk kurmak istediğini söyler hep. Kocaman bir karavan satın alıp onu bir sirke dönüştürecekmiş. Sonra da karavanla dünyayı gezecek, dünyanın dört bir yanındaki liman kentlerinde çocuklara gösteriler yapacakmış.

Bense büyüdüğümde bir şarkıcı olmak istediğimi söylerim ona. Ama bir sirkte değil. Asla bir sirkte değil... "Ben büyüdüğümde Paris ya da New York gibi ışıltılı şehirlerde şarkı söyleyeceğim," derim." Bir daha asla oraya dönmeyeceğim."

Matti hüzünlenir bunun üzerine. Sirke onun kadar bağlı olmadığım, hatta buradan kurtulmaya can attığım için bana içerler. Hafta sonları insanların arasında dolaşıp sirk hatıraları satarım. Rozetler, palyaço bibloları, plastik yılanlar, pamuk şekerler ve Kurbağa Çocuk tişörtleri... Matti benden tişört ya da şeker satın alan şu "normal" çocuklara ne kadar imrendiğimi bildiği halde, daima bizim onlardan daha iyi olduğumuzu söyler. Bunun ardından ona bir şarkı söylerim ve Matti yeniden gülümser.

Ama ben size neden Kurbağa Çocuk Matti'den söz ediyorum sanki? Oysa size kendimden söz etmeliyim! Ne de olsa bu hikâyede başrol benim! Evet, nerede kalmıştım...

Benim adım Pepa. On iki yaşındayım. Pamukşeker Kasabası'nda yaşıyorum ve Pamukşeker Sirki'n-

de çalışıyorum. Ama şimdiden söyleyeyim: Burası hayvanlara türlü numaralar yaptırılan şu kötü sirklerden değil. Böyle yerleri sevmediğimi söylemiştim sanırım. Burası sadece insanların çalıştığı bir yer. Ben size benim, ailemin, en iyi arkadaşım Matti'nin ve sirk sakinlerinin hikâyesini de anlatmak istiyorum.

Bu tuhaf bir hikâye olacak. Acayip şeylerle dolu, inanması güç bir hikâye olacak. İçinde falcılar, yılanlar, akrobatlar ve palyaçolar olacak. Biliyor musunuz, bizim sirkteki trapezciler kendilerini boşluğa bırakırken altlarında bir ağ olduğunu bilir ve kendilerini güvende hissederler. Oysa bu hikâyeyi okurken sizin altınızda bir ağ olmayacak.

Hikâyemi dinlemeye hazır mısınız? Eğer öyleyse derin bir nefes alın ve kendinizi bırakın. Bana güvenin: Sizi yakalayacağım.



## ANNEM BİR DENİZKIZIYDI

Benim annem bir denizkızıydı. Bunu söylerken, annem gerçek bir denizkızıydı demek istemiyorum elbette. Ne yazık ki denizkızı diye bir şey yoktur ve ben size sirkte hiçbir şeyin gerçek olmadığını söylemişim.

Annemin işi Pamukşeker Sirkî'nde kırmızı beyaz çizgili küçük bir çadırda bir akvaryumun içinde durmak ve onu görmek için bilet alan ziyaretçilere gizemli ve hüznü bir biçimde gülümsemekti.

Annem Pina her sabah çadıra girdiğinde kendini gümüş pullarla süslü muhteşem bir kuyruğun içine sokar, beline kadar inen dalgalı, kuzgun siyahı saçlarını deniz yıldızı şeklindeki sahte mücevherlerle süsler ve Pina olmayı bırakıp denizkızı Ludmilla'ya dönüşürdü.

Onu hazırlanırken izlemeye bayılırdım. Dünyada ondan daha güzel bir kadın olmadığını düşünürdüm ve büyüdüğümde tıpkı onun gibi güzel olacağımı hayal ederdim.

Ama işin aslı, kısacık kesilmiş saçlarım, oğlan çocuğu yürüyüşüm, yaralı dirseklerim ve nedense

her daim çamur içindeki ayakkabılarımla, Denizkızı Ludmilla olmaktan çok uzaktım.

Annem kostümünü giyip hazırlanmayı bitirdikten sonra içi oda sıcaklığında suyla dolu, sahte mercanlarla ve istiridye kabuklarıyla süslenmiş iki metrelik bir akvaryumun içine girer, sirke doluşmaya başlayan ziyaretçilere takdim edilmeyi beklerdi. Onu daima lakabı Bülbül olan, aşırı tiz sesli, çilli bir oğlan takdim ederdi.

“Gel, vatandaş, geeel!” diye bağırdı Bülbül. “Gel de engin denizlerde yakalanmış Denizkızı Ludmilla’yı gör! Geeeel! Gel de dünyanın esaret altındaki sekizinci harikasını gör!”

Bunun üzerine gerçek bir denizkızı görmek ya da sadece gülmek için birileri on lira verip bilet alır, boncuklardan yapılmış perdeyi aralayarak içeriye girerdi. Annem suyun altında nefesini çok uzun süre tutabilirdi ve onu akvaryumun içinde, kendilerine gerçekten de esaret altındaki bir denizkızı gibi bakarken görenler bundan çok etkilenirlerdi.

İçeride fotoğraf çekmek yasaktı. Ziyaretçiler Bülbül’ün sattığı Ludmilla kartpostallarından satın almak zorundaydı.

Bülbül bu renkli kartpostallar haricinde küçücük Ludmilla bebekleri ve Ludmilla mücevherleri de sa-



LUDMILLA

tardı. Küçük kızlar bu uzun saçlı, şirin denizkızı bebeklerinden ya da şu deniz yıldızı şeklindeki ucuz tokalardan edinebilmek için birbirleriyle yarıştı.

Benim yaşlarımda “normal” bir kızın elinde bir Ludmilla bebeğiyle sirkte gözden kaybolmasını seyretmek bana hüznün verir ve içimi kıskançlıkla doldururdu. Neden bilmiyorum, belki de annem sadece bana ait olsun istediğimden... Ama bundan hiç hoşlanmadığımı çok iyi biliyorum.

Beni hüznülendiren bir başka şeyse Bülbül’ün esaret altındaki denizkızından söz ediş biçimiydi. Bunu acımasızca buluyordum. Yani Ludmilla’nın gerçek olmadığını herkesten iyi bilmeme rağmen bazen onu annemden tamamen ayrı bir varlık olarak görüyordum ve onun sirkte gerçekten de esir olduğunu düşünmek içimi sızlatıyordu.

Yoksa kendini esaret altında hisseden ben miydim? Ne de olsa, okulda ya da sirkte karşıma çıkıp duran şu normal kızlardan biri olmak için her şeyimi verebilirdim!

Normal bir kız gibi normal bir evde yaşamak, normal bir anneye, normal bir babaya, normal bir ablaya sahip olmak ve günlerimi diğer kızlar gibi ödevlerden şikâyet edip, telefonda dedikodu yapıp, normal arkadaşlarımla paten kayarak ya da pizza yiyerek geçirmek için...

O kızlar ne kadar şanslı olduklarının farkında değildi. Anneleriyle babaları ya öğretmen ya doktor ya mühendis ya da bankacı filandı. O kızlar hepsi de birbirinden tuhaf sirk ahali tarafından büyütülmenin ne demek olduğunu bilmiyorlardı. Normal bir işe sahip normal bir anne babanın kıymetini bilmiyorlardı... Hayatlarından şikâyet edip duruyorlardı.

Ablam Piya'nın dediğine göre, annemiz bir zamanlar farklıymış. Bir zamanlar yani ben çok küçükken ve annemiz Ludmilla olmadan önce...

O yıllarda, babam Dünyanın En Güçlü Adamı Herkül olarak sirkte ağırlık kaldırırken annem Pina da sirkin girişinde bilet kesip rozet dağıtıyormuş. Derken Denizkızı Ludmilla'yı canlandıran genç kıza bir filmde başrol olma teklifi gelmiş ve kız arkasına bile bakmadan sirki terk etmiş. Bunun üzerine, tahmin edeceğiniz gibi, patron bu işi olağanüstü bir güzelliği olan anneme teklif etmiş.

Ludmilla olmak başlarda hiç hoşuna gitmemiş annemin... Bütün gün bir akvaryumun içinde hapsolmek onu üzüyor, derisi saatlerce suyun içinde kalmaktan dolayı buruş buruş oluyormuş. Ancak teklifi geri çevirmemiş çünkü sirkte çalışmayı çok istiyormuş.

Ama zamanla kendini rolüne kaptırmış ve kalbinde denizin şarkısını duyduğunu sanmış. İşte o

zaman annem Ludmilla olmanın kaderinde yazılı olduğuna inanmaya başlamış.

Annem Pina, Ludmilla rolünü benimsedikçe çevresindeki insanlara sık sık denizlerden, denizcilerden, mercanlarla kaplı adalardan ve hayalet gemilerden söz eder olmuş. Hayatında hiç denize açılmamış olmasına rağmen bütün bu hikâyeleri gerçekten yaşamışçasına anlatıyormuş.

Derken gözlerine okyanus kadar koyu mavi bir gölge yerleşmiş ve bir daha gitmemek üzere orada kalmış. Sanki gerçekten de denizlerde yakalanıp buraya getirilmiş bir denizkızıymış gibi davranmaya başlamış. Denizkızı Ludmilla, Pina'dan daha gerçekmiş artık...

İşte ben annemi böyle tanıdım: Gözlerinde babamı kendisine her sabah yeniden âşık eden okyanus kadar koyu bir gölgeyle uzaklara bakan, hülyalı ve dalgın bir kadın olarak.

Onun gerçekten de bir denizkızı olduğuna inandığını söylemeye çalışmıyorum. Hayır, annem buna inanmayacak kadar zekiydi... Ama Ludmilla sayesinde, içinde bir yerlerde, uzak denizlere karşı büyük bir özlem uyandığını biliyorum.

Bazen bizi bırakıp gideceğinden korkuyordum ve nefesim kesilir gibi oluyordu. Gecenin bir yarısı

yatağımdan fırlayıp annemlerin odasına dalıyor ve annemle babamın yanına yatıp ona sımsıkı sarılıyordum. Her seferinde beni o tatlı sözleriyle yatıştırma-yı beceriyordu annem.

Sonra babam beni bir tüy kadar hafifmişim gibi kolaylıkla tek koluyla kaldırıp başım dönene kadar havada döndürüyor, ben kıkır kıkır gülmeye başla-yana dek de yere indirmiyordu.

Sanırım babamın bütün zorluklara karşı bulduğu c z m aynıydı: Komiklik yapmak ve sonra da hiçbir Şey olmamış gibi hayatına devam etmek. Eğer g l yorsak ortada hiçbir sorun olamazdı. Bu bir sirk kuralıydı. Oysa ev sirk değildi ve sirk de ev değildi. Babamın bunu bilmesi gerekirdi.

Sirkin babamı ne kadar yorduğunu görebiliyordum ama aynı zamanda sirki ne kadar sevdiğini de görebiliyordum ve bu her nasılsa içimi parçalıyordu. Babam Maryo gündüzleri sirkte Dünyanın En Güçlü Adamı Herkül olarak kendini gösteriyor, seyircilerin gözleri önünde kum torbalarını, bazen de seyircilerden en Őiřmanlarını havaya kaldırıyordu.

Babam Maryo sık sık belinin ağrıdığından yakını-yordu. Patron geçen yıl kum torbalarının iini pamuk-la doldurmayı akıl edebilmiş olsa da sanırım dünya-nın yükü babamın omuzlarına fazla ağır geliyordu.

Bu işi uzun zamandır yapıyordu, çocukluğundan beri. Annemin aksine, babam bir sirk çocuğuydu ve ben ne yaparsam yapayım sirki onun içinden çıkarmayacağımı biliyordum.

Bıyıklarını kıvrıp gözlerinde muzip bir pırıltıyla bize bakmaya başladığında bunun arkasından bir şakanın geleceğini bilirdik. Evet, babam şaka yapmayı severdi. Kötü şakalar, bayat şakalar, komik şakalar, hatta eşek şakaları... Aralarında hiçbir ayırım gözetmezdi.

Bir keresinde Piya'nın yatağına küçük bir kurbağa koymuş, kurbağa gecenin bir vakti ablamın kafasına zıpladığında ve ablam çığlık attığında gülmekten yerlere yatmıştı. Bir keresinde de beyaz bir çarşafı hayalet kılığına girip annemle beni korkutmuştu. Böyle şeyler işte. Ne kadar yalvarırsam yalvarayım, babam bir türlü ciddi olmayı beceremiyordu.

Ama bütün bunların yanında da duygusal, masum ve yufka yürekli biriydi. Bir karıncayı bile incitmezdi. Tanıdığım en iyi kalpli insandı, bir de romantik... Evet, babam inanılmaz romantik bir erkekti.

Aşk filmlerinde hep ağlardı. Aşk şarkılarını sever, sabahları bizi bunlarla uyandırırdu. Aslında, ben şarkı söylemeyi bu plaklardan öğrenmiştim ama bunu kimseye söylemezdim. Bunları dinlemekten utanı-